

Mirosława Szott
Robert Rudiak

Lubuskie Wawrzyny

Lubuski Wawrzyn Literacki (1994–2015)

W 1991 r. Alfred Siatecki został prezesem zielonogórskiego oddziału Związku Literatów Polskich i praktycznie od początku przejęcia tej funkcji wychodził do władz samorządowych i wojewódzkich oraz środowiskowych organizacji i instytucji kultury z różnymi cennymi inicjatywami kulturalnymi. W obliczu zmieniających się po upadku PRL realiów gospodarczych i zmian zachodzących na rynku wydawniczym, także tym lokalnym, a zwłaszcza po likwidacji Lubuskiego Towarzystwa Kultury w Zielonej Górze, zaproponował dyrekcji Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej im. C. Norwida utworzenie regionalnego wydawnictwa książkowego. W 1993 r. za namową Siateckiego biblioteka uruchomiła pod własnymi auspicjami wydawnictwo książkowe, które trzy lata później przemianowano na Oficynę Wydawniczą Pro Libris.

W 1994 r. redaktor Siatecki, wówczas sekretarz „Gazety Lubuskiej”, wyszedł z kolejnym pomysłem przyznawania regionalnej nagrody dla pisarzy środkowo-zachodniego obszaru Polski. Nagroda miała być wręczana autorowi najlepszej książki roku, a stanowić ją miał ze względów oszczędnościowych Lu-

Lubuski Wawrzyn Literacki 1994 (z lewej Janusz Koniusz, w środku Krzysztof Fedorowicz)

Lubuski Wawrzyn Literacki 1994 (z lewej Janusz Koniusz)

Lubuski Wawrzyn Literacki 1994 (z prawej Janusz Koniusz)

Lubuski Wawrzyn Literacki 1995 (z lewej Czesław Markiewicz)

buski Wawrzyn Literacki. Zamysł Siateckiego wcieliła w życie ówczesna dyrektorka WiMBP Maria Wasik. Wokół idei skupiono wielu istotnych zwolenników w postaci współorganizatorów finansowych i donatorów, ponieważ sam oddział ZLP nie był w stanie prowadzić imprezy tej rangi, głównie z uwagi na brak w jego strukturze księgowości, brak odpowiedniego lokalu i wyposażenia. Szybko do idei przyznawania nagrody pisarskiej dali się przekonać najważniejsi przyszli mecenas – dr Andrzej Toczewski, ówczesny dyrektor Wydziału Kultury i Sportu w Urzędzie Wojewódzkim, Edward Mincer – wtedy wiceprezydent Zielonej Góry i Mirosław Rataj – redaktor naczelny „Gazety Lubuskiej”. Zadaniem dwóch pierwszych urzędów było zabezpieczyć środki na nagrody pieniężne w dwóch kategoriach literackich w wysokości średniej krajowej pensji¹, a gazeta miała ufundować złote listki wawrzynu² i zadbać o prezentację nagrodzonych książek roku oraz promocję autorów, biblioteka zaś zapewnić techniczno-organizacyjną stronę uroczystości.

Warto dodać, że kiedy uwolniony został rynek handlu książką, od początku trwały ostre walki między konkurującymi sieciami sprzedawców książek, ich wydawcami, dystrybutorami, pośrednikami czy hurtownikami, traktującymi książkę wyłącznie jako towar. Po zniesieniu cenzury i wydawnictw państwowych książkę wydać mógł każdy, problem jednak tkwił nie w tym jak ją wydać, ale jak sprzedać. Pomóc w tym miały właśnie przyznawane nagrody, które poprzez uhonorowanie twórcy danej publi-

- 1 W 1996 r. zdobywcy Wawrzynów otrzymali po 700 zł brutto. W 1997 r. laureat otrzymał już 1000 zł, w 1998 r. – 1350 zł, w 1999 r. – 1500 zł, w 2000 r. – 2000 zł, w 2002 r. – 2500 zł, w latach 2003-2007 przyznawano po 3000 zł, w 2008 r. – 3500 zł, w 2012 r. – 5000 zł, w 2014 r. – 6000 zł brutto.
- 2 Według projektu Siateckiego każdy Wawrzyn miał mieć symboliczną postać jednego złotego listka wawrzynowego, które skompletowane miały w czasie tworzyć prawdziwy wieniec laurowy i być ukoronowaniem zasług autora. Złoty liść o wartości 500 zł był wykonany przez jubilera, a fundowała go „Gazeta Lubuska” lub jej wydawca „Lubress”. W 2009 r. złoty listek zastąpiono srebrnym, a od 2010 r. zamiast wawrzynowego liścia wręcza się srebrne pióro, które przyznaje się tylko jednemu autorowi najlepszej książki bez względu na rodzaj literacki utworu.

kacji, przysłużyć miały się czytelniczemu popytowi na wyróżnioną książkę, a nagrodzonemu autorowi przynieść splendor³.

W czasach Polski Ludowej prestiżowych nagród literackich w kraju było jak na przysłowiowe lekarstwo. Od 1965 r. przyznawano jedynie Nagrodę Literacką im. Stanisława Piętaka oraz Orle Pióro redakcji „Płomyka” dla autorów książek dla dzieci i młodzieży. W latach 1968-1981 własną Nagrodę im. Wilhelma Macha przyznawał Związek Literatów Polskich za debiut powieściowy. Od 1983 r. przyznawano jeszcze Nagrodę im. Kazimierzy Hłakowiczówny za najlepszy debiut poetycki roku, a rok później także Śląkę, którą wręczał Śląski Klub Fantastyki pisarzom science fiction, identycznie jak Nagrodę im. Janusza A. Zajdla, wręczaną od 1985 r. Również od 1988 r. swoje laury przyznawał polski PEN Club, czyli Nagrodę im. Jana Parandowskiego i Nagrodę im. Ksawerego Pruszyńskiego⁴. W okresie, kiedy zainicjowano Lubuski Wawrzyn Literacki, następował już powolny wysyp tego typu wyróżnień przyznawanych pisarzom w wolnej RP, np. w 1993 r. popularny tygodnik „Polityka” rozdawał również za dokonania literackie, tzw. Paszporty, które miały ułatwić start młodym twórcom. Rok później pojawiły się także inne laury, np. Nagroda Literacka im. Kornela Makuszyńskiego⁵ przyznawana dla autorów książek młodzieżowych oraz Nagroda Literacka im. Władysława Reymonta.

Warto dodać, że już po ustanowieniu nagrody Lubuskiego Wawrzynu, rozpoczął się istny boom na nagrody literackie, gdyż w drugiej połowie lat 90. pojawiły się m.in. Nagroda Bursztynowego Motyla im. Arkadego Fiedlera dla autorów książek podróżniczych (wręczana od 1996 r.), Nagroda im. Andrzeja Kijowskiego, którą reaktywowano w 1996 r., Nagroda Literacka Nike (od 1997 r.) z pulą 100 tys. zł dla laureata, Nagroda im. Bolesława Michałka przyznawana dla autorów książek o filmie przez miesięcznik „Kino”

Lubuski Wawrzyn Literacki 1995 (z prawej Mieczysław Warszawski)

Lubuski Wawrzyn Literacki 1996 (w środku Michał Kaziów)

Lubuski Wawrzyn Literacki 1996 (Czesław Sobkowiak)

Lubuski Wawrzyn Literacki 1997 (w zastępstwie Mirosława Kuleby nagrodę odbiera matka)

- 3 Tylko w przypadku pierwszej edycji wydawca nagrodzonej książki (czyli oficyna AND) dodrukował banderole na okładki tomiku K. Fedorowicza z adnotacją, że jest to pozycja nagrodzona Wawrzynem, co miało ułatwić jej dystrybucję.
- 4 Nagroda im. K. Pruszyńskiego przyznawana była do 1999 r.
- 5 Nagrodę przyznawała Fundacja „Książka dla Dziecka” i kwartalnik „Guliwer”.

Lubuski Wawrzyn Literacki 1997 (z lewej Wojciech Śmigieński)

Lubuski Wawrzyn Literacki 1998 (Kazimierz Furman w białym szaliku, po jego prawej stronie Jan Kurowicki)

Lubuski Wawrzyn Literacki 1998 (scena)

Lubuski Wawrzyn Literacki 1999 (z lewej Zygmunt Kowalcuk)

(od 1997 r.), Nagroda im. Jana Długosza dla książek o tematyce historycznej (od 1998 r.) i Srebrny Glob (od 1999 r.) dla pisarzy fantastyki. Co ciekawe, od 1999 r. w Katowicach ustanowiono nagrodę na wzór lubuskiej, czyli Śląski Wawrzyn Literacki przyznawany przez Bibliotekę Śląską.

Założeniem pomysłodawców Lubuskich Wawrzynów od początku było, aby przyznawano je w dwóch kategoriach – poezji i prozy i wyłącznie autorom lubuskim (Środkowego Nadodrza)⁶ za najlepsze książki ubiegłego roku, które były wydane w nakładzie co najmniej 100 egzemplarzy. Od początku we współfinansowaniu nagród uczestniczyli: redakcja „Gazety Lubuskiej”, Urząd Wojewódzki w Zielonej Górze (fundator Wawrzynu poetyckiego) i Zarząd (później Urząd) Miasta Zielona Góra (fundator Wawrzynu prozatorskiego). Stąd regułą było, że organizator konkursu, czyli Biblioteka do jury powoływała po jednym przedstawicielu urzędów lub osoby (zazwyczaj krytyka lub literata) wskazanej do reprezentowania gazety i ZLP.

W inauguracyjnej edycji Lubuskich Wawrzynów Literackich w 1995 r. – jak mówił regulamin – zadaniem jury było wybranie najlepszych publikacji poetyckiej i prozatorskiej za poprzedni rok⁷. Jurorzy otrzymali do analizy 26 tomików poezji i 4 książki prozatorskie. Po wstępnej selekcji wytypowano 5 książek poetyckich i tylko jedną prozatorską. Jury obradowało w składzie 5-osobowym: prof. dr hab. Jan Kurowicki (przewodniczący), Maria Wasik (dyrektor WiMBP), red. Artur Łukasiewicz (krytyk) z „Gazety Zachodniej”, Eugeniusz Kurzawa (poeta) z ramienia ZLP i red. Alfred Siatecki (prozaik) jako przedstawiciel „Gazety Lubuskiej”. W protokole jurorzy

- 6 Założeniem twórcy nagrody było, aby obejmowała ona obszar wraz z Głogowem i Wschową, ale też z Wolsztynem i Zbąszyniem, Barlinkiem, Choszcznem, Międzychodem, Myśliborzem i Dębniem (obszar starego województwa zielonogórskiego w latach 1950-1975 i gorzowskiego w latach 1975-1998). Chodziło tu o autorów zamieszkałych (zameldowanych) na terenie województwa lub tzw. Środkowego Nadodrza.
- 7 W późniejszym czasie w regulaminie pojawił się zapis, iż Wawrzyn może być przyznany temu samemu autorowi dopiero po upływie dwóch lat od otrzymania nagrody, a od 2010 r. – po upływie trzech lat.

zapropowali, aby przyznawać nagrody w dwóch kategoriach – poezja oraz wspólną za prozę i esej, a także, aby uhonorować najlepszego debiutanta⁸. Laureatem głosami 3 do 2 wybrano Krzysztofa Fedorowicza, autora tomiku *Apokryfy i fragmenty* (Oficyna Wydawnicza AND, Zielona Góra). Jego konkurentem był Wojciech Śmigieński, autor tomiku *Hymn* (WOSW Arlekin, Zielona Góra). Oprócz niego w gronie nominowanych znalazły się także pozycje: ks. Jerzego Hajdugi *Zamilczenia* (Wyd. WiMBP, Gorzów), Agnieszki Kopaczyńskiej *Ze światłem w kieszeni* (AND) i Czesława Sobkowiaka *Wszystko tu jeszcze* (Wyd. Dolnośląskie, Wrocław). W kategorii prozatorskiej laureatem został Janusz Koniusz za zbiór wspomnieniowy *Kamień z serca* (Wyd. WiMBP, Zielona Góra). Wręczenie nagród laureatom miało miejsce w księgarni zielonogórskiej w lutym 1995 r., co stało się odtąd tradycją⁹.

O sukcesie organizacyjnym pierwszej edycji Wawrzynów zadecydował jednak przypadek, gdyż jak wspomina A. Siatecki¹⁰, to on był w głównej mierze *spiritus movens* tej uroczystości, a wręczenie nagród odbywało się na antresoli biblioteki w czytelnicy czasopism. Na wieczór zupełnie nieoczekiwanie przybył wraz z ówczesnym wojewodą zielonogórskim ambasador RP w Berlinie i to wydarzenie siłą rzeczy podniosło rangę imprezy. Stąd od następnej edycji ceremonię wręczania nagród przeniesiono do przestronnej sali Pro Libris na trzecim piętrze gmachu instytucji.

W drugiej edycji w 1996 r. zgłoszono do konkursu ponad 30 pozycji wydawniczych. Jury, w tym samym

8 W trakcie obrad jury zaproponowało, aby przyznawać nagrodę w dwu kategoriach: poezja oraz proza (w tym esejistyka), a to z uwagi na zbyt małą liczbę książek prozatorskich ukazujących się wówczas na Środkowym Nadodrzu. Prace zbiorowe lub publikacje wydane pod redakcją autorską od początku konkursu nie były brane pod uwagę. Udział w nim mogły wziąć tylko dzieła indywidualne lub pozycje książkowe wydane przez duet autorski. Warunkiem zgłoszenia do konkursu było przesłanie przez autora lub wydawcę organizatorom trzech egzemplarzy książek.

9 Gala wręczania Wawrzynów odbywa się rokrocznie w ostatni czwartek lutego w trakcie cyklicznej imprezy literackiej ph. Czwartek Lubuski, organizowanej od 1956 r.

10 E-mail od A. Siateckiego z dnia 30 czerwca 2015 r.

Lubuski Wawrzyn Literacki 1999 (zaproszona publiczność)

Lubuski Wawrzyn Literacki 2000 (Krzysztof Fedorowicz)

Lubuski Wawrzyn Literacki 2000 (Alfred Siatecki)

Lubuski Wawrzyn Literacki 2001 (z prawej Janusz Werstler)

Lubuski Wawrzyn Literacki 2001 (Anna Tokarska odbiera nagrodę)

Lubuski Wawrzyn Literacki 2002 (Czesław Sobkowiak)

Lubuski Wawrzyn Literacki 2002 (z prawej Mieczysław Warszawski)

Lubuski Wawrzyn Literacki 2003 (Eugeniusz Kurzawa)

składzie jak rok wcześniej, zdecydowało, aby wybrać najlepsze książki roku spośród pięciu nominowanych – dwóch prozatorskich i trzech poetyckich. Wawrzyni otrzymali wówczas – Mieczysław Warszawski za zbiór bardzo osobistych liryków *Cztery ściany bezdomności* (wyd. WiMBP) i Czesław Markiewicz za tom kontrowersyjnych i epatujących brutalizmem opowiadań *Made in life* (AND). Nominowane były zaś książki: Kazimierza Furmana *Wiersze* (Klub Myśli Twórczej „Lamus”, Gorzów Wlkp.) i Roberta Rudiaka *Herodiada* (Wyd. IBIS, Warszawa) oraz zbiór reportaży Mirosława Kuleby *Odstępy wojny* (wyd. Alpha, Zielona Góra), opowiadający o konflikcie jugosłowiańskim w 1993 r. oraz wojnach w Abchazji i Czeczenii.

W roku następnym jury w składzie: prof. dr hab. J. Kurowicki (przewodniczący), A. Łukasiewicz („Gazeta Zachodnia”), E. Kurzawa (ZLP), J. Koniusz („Gazeta Lubuska”), M. Wasik (WiMBP) w obu kategoriach nominowało do nagród już siedem pozycji książkowych, z czego pięć stanowiły tomiki poezji, a dwie zbiory opowiadań. Najwyżej oceniono *Wybór wierszy* (Miniatura, Kraków) Czesława Sobkowiaka, a w dziedzinie prozy książkę Michała Kaziowa *Piętna miłości* (Pro Libris, Zielona Góra), na którą złożyło się jedenaście (w większości wspomnieniowych bądź autobiograficznych) opowieści dotyczących pokolenia autora doświadczonego – jak pisał Siatecki – drugą wojną, ludową ojczyznę oraz wolną i niepodległą już III RP¹¹. Książkami, które otrzymały nominacje, były tomiki debiutantek: Marii Jolanty Fraszewskiej *Wio w snach* (AND) i Ewy Pietrusiak *Tak cię rozpoznam spośród* (AND) oraz Wojciecha Śmięgielskiego *Wiersze wybrane* (Miniatura, Kraków). Z kolei w dziedzinie prozy nominowany był tom opowiadań Alfreda Siateckiego *Drugie przykazanie miłości* (Pro Libris). Trzecia edycja Wawrzynów sprawiła, że nagrody dla pisarzy lubuskich zaczęły nabierać rozmachu organizacyjnego i medialnego rozgłosu. Nagroda traktowana była niemal jak środowiskowy Nobel, będąc dla zwycięzców swoistą nobilitacją¹².

11 A. Siatecki, *Wawrzyny rozdane*, „Gazeta Lubuska” 1997, nr 44, s. 1.

12 Tenże, *Wawrzyn lubuski*, „Gazeta Lubuska” 1997, nr 21, s. 3.

Ceremoniom towarzyszyła coraz liczniejsza grupa mediów telewizyjnych, radiowych i prasowych, dzięki czemu Wawrzyny zyskiwały popularność. W trakcie gali odbywały się recitale muzyczne i występy artystyczne, a fragmenty nagrodzonych utworów czytali aktorzy teatralni.

W 1998 r. doszło do istotnej zmiany w dokonywaniu oceny najlepszych publikacji roku, gdyż jury zastąpiły kapituły¹³. Pierwszą, tzw. małą kapitułę stanowili dotychczasowi laureaci Wawrzynów (o ile w danym roku autor nie ubiegał się o nagrodę), a dużą – 5-osobowe¹⁴ gremium powołane przez organizatorów, które miało za zadanie wskazać najlepszych autorów spośród nominacji zaproponowanych przez małą kapitułę, która zwykle rekomendowała od 5 do 8 tytułów. Miała ona więcej pracy, gdyż wybierała kilka książek ze wszystkich zgłoszonych do konkursu, duża kapituła zatem mogła wybierać laureatów tylko spośród wybranych przez małą. Przewodniczącym dużej kapituły w 1998 r. podobnie jak w latach wcześniejszych był Jan Kurowicki, natomiast obok niego w dużej kapitule zasiadali praktycznie ci sami jurorzy, co w latach ubiegłych: Janusz Koniusz z ramienia ZLP, Alfred Siatecki z „Gazety Lubuskiej”, Artur Łukasiewicz z „Gazety Zachodniej” (dodatek do „Gazety Wyborczej”) i dyrektor biblioteki – Maria Wasik. Mała kapituła w 1998 r. nominowała do nagród osiem pozycji, w tym pięć w poezji i trzy w prozie, a z tej liczby ostatecznego wyboru miała dokonać duża kapituła. Za lubuskie książki 1997 r. uznano: tom liryków Wojciecha Śmi-

13 Duża i mała kapituła działały w latach 1998-2005. Skład dużej kapituły tworzyli: J. Kurowicki (w 1998 i 2000 r.), A. K. Waśkiewicz (od 1999), A. Łukasiewicz (1998), J. Koniusz (1998 i 2002), A. Siatecki (1998-2000 i 2002-2004), M. Wasik (wszystkie edycje), B. Kochańska (w 1999), J. Przybecki (2000-2002), R. Rudiak (2001), M. Mikołajczak (2003), E. Kurzawa (2003 i 2005), I.K. Szmidt (2004-2005) i S. Kufel (od 2004). W ramach małej kapituły obradowali: M. Kaziów (w 1998 r.), C. Sobkowiak (1998-1999, 2001-2002, 2004-2005), C. Markiewicz (1998-2002), W. Śmigieński (1999-2000, 2003-2004), M. Warszawski (1999, 2001-2002, 2004-2005), J. Koniusz (1999-2000, 2003 i 2005), M. Kuleba (1999 i 2001-2005), ks. Z. Kowalczyk (2001-2002 i 2005), A. Tokarska (2003-2004), J. Werstler (2003-2004), A. Siatecki (2004), J. Pytel (2005) i K. Furman (2005).

14 Skład jurorów w 2009 r. zredukowano do 3 osób.

Lubuski Wawrzyn Literacki 2003 (z lewej Jolanta Pytel)

LWL 2003 (laureaci z prezydent Zielonej Góry B. Ronowicz)

Lubuski Wawrzyn Literacki 2004 (z prawej Zbigniew Kozłowski)

Lubuski Wawrzyn Literacki 2004 (z prawej Witold Niedźwiedzki)

Lubuski Wawrzyn Literacki 2006 (Henryk Wawrzyniec Kordoń)

Lubuski Wawrzyn Literacki 2007 (Janusz Koniusz)

Lubuski Wawrzyn Literacki 2007 (Ludwik Ireneusz Lipnicki)

Lubuski Wawrzyn Literacki 2008 (Eugenia Pawłowska)

gielskiego *List do samego siebie* (Pro Libris) i powieść wojenną Mirosława Kuleby *Niezlomna Czeczenia* (Arcana, Kraków). Kontrkandydatkami tych pozycji były zbiorki poetyckie: Jacka Katarzyńskiego *Dada rzyje, czyli To co było, jest i wcale nie musi być dada* (AND, Zielona Góra), Marii Sidorskiej-Ryczkowskiej *Naczynie wieczności* (AND), Ewy Soroko *Światło ze snu* (Organon, Zielona Góra) i Anny Tokarskiej *Moje wiersze posiwiały* (Muzeum Ziemi Lubuskiej, Zielona Góra) oraz opowieść autobiograficzna Kazimierza Ostrowskiego *Kazachstańczyk* (wł. sumptem, Gubin) i zbiór opowiadań Mieczysława Warszawskiego *Bezrobotny Syzyf* (Pro Libris).

W kolejnym roku nastąpiła poważna zmiana w obsadzie jury, gdyż rolę przewodniczącego dużej kapituły przejął na dziesięć lat Andrzej K. Waśkiewicz z Gdańska, znany w kraju krytyk i poeta, redaktor naczelny „Autografu” oraz członek Zarządu Głównego ZLP, który do 1978 r. mieszkał na Ziemi Lubuskiej. A stało się tak dlatego, gdyż dotychczasowy przewodniczący sam ubiegał się o Wawrzyn. Wówczas w składzie dużej kapituły znaleźli się również: A. Siatecki (ZLP), M. Wasik (WiMBP) oraz Barbara Kochańska z zielonogórskiego magistratu i poeta Czesław Sobkowiak reprezentujący Urząd Wojewódzki. Do głównych nagród nominowano sześć pozycji wydanych w 1998 r., po trzy w każdej kategorii. Wawrzyny przyznano Kazimierzowi Furmanowi za zbiór wierszy *Odmienne stany obecności* (wyd. Fundacja Kresowa Polonia, Gorzów) i Janowi Kurowickiemu za szkice krytycznoliterackie *Igraszki ze świętym spokojem. Eseje i czytanki* (AND, Zielona Góra). Natomiast wśród nominowanych znalazły się pozycje: Romualda M. Jabłońskiego *Z sercem w obłokach* (AND), ks. Zygmunta Kowalczyka *Dwa nieba* (Wyd. WAM, Kraków) w dziedzinie poezji oraz felietony Henryka Ankwicza (ps. Andabata) *Zielona noc* (Wyd. RCAF, Zielona Góra) i wspomnienia Stefana Wachnowskiego *Okruchy pamięci* (Wyd. Tenez, Gorzów-Zielona Góra).

W 2000 r. w obradach dużej kapituły pod przewodnictwem wspomnianego już A.K. Waśkiewicza uczestniczyli: M. Wasik (WiMBP), A. Siatecki (Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego), J. Kurowicki z ramienia ZLP i redaktor naczelny „Lubu-

skiego Nadodrza” Jerzy Przybecki, reprezentujący Urząd Miasta. Na konkurs wpłynęła podobna liczba pozycji co w latach ubiegłych, a więc nieco ponad 30 (z czego 16 publikacji wydano w Zielonej Górze, pięć w Gorzowie, trzy w Żarach, jedną w Wolsztynie a pozostałe sześć poza województwem lubuskim)¹⁵. Oceniając ówczesny rynek wydawniczy, Alfred Siatecki na łamach „Gazety Lubuskiej” konstatawał:

Ciągle książkę łatwiej wydać niż ją sprzedać. Niestety, ani wydawcy, ani księgarze nie potrafią dotrzeć z literaturą współczesną do czytelnika. Wcale to nie wynika z tego, że współczesne dzieła są gorszej jakości. Większość wydawców lubuskich nawet się nie stara o rozpowszechnianie swoich produktów, bowiem przed przystąpieniem do druku książki gromadzi tyle pieniędzy, żeby pokryć wszelkie koszty. Autorzy zazwyczaj nie otrzymują żadnych honorariów, jeśli nie liczyć pewnej ilości książek, które mogą sami sprzedać. Dlaczego więc właściciele wydawnictw drukują książki współczesnych autorów lubuskich? Na to pytanie nie otrzymamy odpowiedzi póty, póki wydawcy swoją działalność będą traktowali jako hobby lub dodatek do zaszczytów¹⁶.

Spośród książek wydanych w 1999 r. nominowano tylko pięć, w tym trzy poetyckie i dwie prozatorskie. Wawrzyny przypadły ks. Zygmunтови Kowalczykowi za tomik wierszy *Po tamtej stronie księżycy* (wyd. WAM) i ponownie Mirosławowi Kulebie za powieść reportażową *Dziennik snajpera* (wyd. Fundacja Odysseum i Ośrodek Dokumentacji Dokonań Polaków na Obczyźnie, Zielona Góra), którą opublikował pod pseudonimem Władysław Wilk¹⁷. Nominacje otrzymali zaś za pozycje liryczne: Czesław Sobkowiak za *Postać w bieli* (Wyd. Dolnośląskie, Wrocław) i debiutujący Marcin Szrama

15 Zob. A. Siatecki, *Między szufladą a wawrzynem*, „Gazeta Lubuska” 2000, nr 5, s. 7.

16 Tamże.

17 Autor był w tym okresie korespondentem wojennym w Czeczenii i wołał dla własnego bezpieczeństwa wydać książkę bez ujawniania swojej tożsamości, ale przyznanie mu nagrody literackiej zniweczyło ten zamysł pisarski.

Lubuski Wawrzyn Literacki 2008 (z prawej Karol Graczyk)

Lubuski Wawrzyn Literacki 2009 (Marek Lobo Wojciechowski)

Lubuski Wawrzyn Literacki 2010 (Konrad Wojtyła)

Lubuski Wawrzyn Literacki 2011 (Beata Patrycja Klary)

Lubuski Wawrzyn Literacki 2012 (Krzysztof Fedorowicz)

Lubuski Wawrzyn Literacki 2013 (w zastępstwie nieobecnej laureata Mirosława Kuleby nagrodę odbiera matka)

Lubuski Wawrzyn Literacki 2014 (gala)

Lubuski Wawrzyn Literacki 2014 (Czesław Sobkowiak)

za *Wczoraj mówiłem inaczej* (AND) oraz redaktor „Gazety Lubuskiej” Henryk Ankiewicza (ps. Andabata) za felietony *Szachy w Łagowie* (Zielona Góra).

Lata następne nie różniły się od poprzednich, zarówno jeśli idzie o natężenie publikacji pojawiających się na lokalnym rynku wydawniczym, jak i skład komisji oceniającej wytwory pisarzy lubuskich. Książki po nominacjach małej kapituły oceniała duża w składzie: A. K. Waśkiewicz (przewodniczący, UMWL), C. Sobkowiak („Gazeta Lubuska”), R. Rudiak (ZLP), J. Przybecki (Urząd Miasta), M. Wasik (WIMBP). Wawrzyny za 2000 r., tym razem oba w dziedzinie prozy, otrzymali: Alfred Siatecki za powieść sensacyjno-szpiegowską *Zmowa pułkowników* (Pro Libris) i po raz drugi Krzysztof Fedorowicz za eseje historyczne o Śląsku *Imiona własne* (Wydawnictwo Literackie, Kraków). Nominowanymi byli natomiast autorzy książek poetyckich: Władysław Klępka za tom wierszy *Borduria z akantem* (Pro Libris), Janusz Koniusz za zbiór liryków *Droga do Hamleta* (Muzeum Ziemi Lubuskiej) i Grażyna Rozwadowska-Bar za tomik *Nie lubię zegarów* (Pro Libris). Jedyną nowością było uhonorowanie najlepszego wydawcy książki (odtąd stanie się to zwyczajem). Doceniono zielonogórskie muzeum, które wydało poezje J. Koniusza.

Z kolei w 2001 r. również wybrano najlepsze książki z grona pięciu nominowanych. Tym razem oba Wawrzyny przypadły za poezję, a otrzymali je Anna Tokarska za tom subtelnych liryków *W białym mieszka anioł* (AND, Zielona Góra) i Janusz Werstler za zbiór *Ocalone w słowie* (Pro Libris). Ich konkurentami były pozycje: tom liryków Wojciecha Śmigiełskiego *Album* (Wyd. Przedświt, Warszawa), wspomnienia z podróży Tomasza Florkowskiego *Witaj Hiszpanio. Impresje architekta* (Pro Libris) i szkic krytycznoliteracki Jana Kurowickiego *Przewodnik po arcydziełach i nie tylko (poradnik konesera)* (Wyd. Atut, Wrocław). Tym razem nagroda dla wydawcy za najlepiej edytorsko przygotowaną pozycję przypadła wydawnictwu bibliotecznemu Pro Libris za antologię poetycką *Mieszkam w wierszu* wydaną pod redakcją Małgorzaty Mikołajczak i Beaty Mirkiewicz. W tej edycji Wawrzynów jurorzy po raz pierwszy postanowili przyznawać też nagrodę za debiut, którą otrzy-

mała Katarzyna Buchwald za tomik poezji *Wkładam głowę pod skórę świata* (AND). Oceny zgłoszonych publikacji dokonało jury w składzie: A. K. Waśkiewicz (przewodniczący z ramienia UMWL), E. Kurzawa (ZLP), A. Siatecki („Gazeta Lubuska”), J. Przybecki (UM), M. Wasik (WiMBP).

W następnym roku pod przewodnictwem Andrzeja K. Waśkiewicza (z ramienia UMWL) obradowali: dr Małgorzata Mikołajczak (Uniwersytet Zielonogórski), Eugeniusz Kurzawa (ZLP), Alfred Siatecki („Gazeta Lubuska”) oraz Maria Wasik z WiMBP jako sekretarz. Nominacje uzyskali poeci: Sławomir Gowin za *Estetyczne przyjemności* (AND, Zielona Góra), Ludwik I. Lipnicki za prozę poetycką *Na niebie, na ziemi* (Arsenał), Czesław Sobkowiak za tomik *Rozmowa z Rimbaudem* (Muzeum Ziemi Lubuskiej), Mieczysław J. Warszawski za poezje *Zaledwie niczyj* (Pro Libris) oraz Konrad Wojtyła za *Fri low* (Pro Libris). Przyznano dwie równorzędne nagrody. Zwycięzcami zostali Czesław Sobkowiak (którego książkę wyróżniono także ze względu na walory edytorskie) oraz Mieczysław J. Warszawski. Kapituła postanowiła także wyróżnić debiutancką książkę Joanny Szpak *Ja, Eurydyka* (AND).

W konkursowym jury, które oceniało książki wydane w 2003 r., zasiadali: Andrzej K. Waśkiewicz (UMWL) – przewodniczący, dr Sławomir Kufel (UM), Ireneusz K. Szmidt (ZLP) – po raz pierwszy juror z Gorzowa, Alfred Siatecki (GL) i sekretarz Maria Wasik. Nagroda główna przypadła w udziale dwóm książkom poetyckim. Były to tomiki Eugeniusza Kurzawy *Wciąż nowa prywatność* (Kropka, Zielona Góra) oraz Jolanty Pytel *Włócznia słońca* (Pro Libris). Pozostałymi nominowanymi do nagrody byli: Teresa Borkowska za *Listy do pana K.* (Lamus, Gorzów Wlkp.), Regina Dachówna za *Tango z motylem* (Europa, Wrocław) oraz Irena Zielińska za *Nagą rękę* (Arsenał). Ponadto książka Zielińskiej została uznana za najlepiej wydaną w 2003 r. Specjalnym dyplomem został też uhonorowany Janusz Koniusz za wybór wierszy *Nic nie było* (Pro Libris) z okazji 70-lecia urodzin.

W 2005 r. nominacje do Lubuskiego Wawrzynu Literackiego za 2004 r. otrzymały tylko trzy książki: wspomnienia Edwarda Dębickiego *Ptak umarłych*

Inga Iwasów ogłasza werdykt jury LWL 2015

Lubuski Wawrzyn Literacki 2015 (Beata Patrycja Klary)

(STiPKC-Biblioteka Narodowa, Gorzów-Warszawa), *Skarb atamana* (Pro Libris) Zbigniewa Kozłowskiego oraz *Sodoma* (Arsenał) Witolda Niedźwieckiego. Spośród tych trzech laury otrzymali Zbigniew Kozłowski i Witold Niedźwiecki. Książka Dębickiego została wyróżniona ze względu na walory edytorskie oraz wybitne wartości poznawcze. Dostrzeżono też debiut poetycki Beaty Patrycji Klary *Witraże* (książka wydana własnym sumptem, Gorzów). Kapituła pozostała niemal bez zmian; Alfreda Siateckiego w jury zastępował z ramienia „Gazety Lubuskiej” Eugeniusz Kurzawa, a do organizacji imprezy w 2005 r. włączył się także powstały rok wcześniej oddział gorzowski ZLP.

Kolejny rok przyniósł istotną zmianę, rozszerzyła się bowiem formuła konkursu. Obok Literackiego Wawrzynu zaczęto też przyznawać Wawrzyn Naukowy. Do pierwszej edycji zgłoszono aż 19 publikacji wydanych w 2005 r. – tyle samo, co do Wawrzynu Literackiego. Oceny nadesłanych prac dokonały dwie niezależne komisje. Od tego czasu w jury konkursu

literackiego nie ma już podziału na dużą i małą kapitułę. W nominowaniu nie brali już udziału laureaci z poprzednich lat. W jury zasiadali: Andrzej K. Waśkiewicz (UMWL), dr Sławomir Kufel (UM), Janusz Koniusz (ZLP), Alfred Siatecki (GL) oraz sekretarz Maria Wasik (WiMBP). Do Wawrzynu zgłoszono 19 pozycji (w tym 7 wydanych w Zielonej Górze, 3 – w Gorzowie i 3 – w Kozuchowie). Laureatami zostali: Ireneusz K. Szmidt za książkę *Ludzkie pojęcie* (Arsenał) i Jacek Uglik za tomik poetycki *Jeszcze nie całkiem umarli* (Portret). Jury postanowiło wyróżnić dyplomem honorowym aż trzy znakomite debiuty poetyckie: *Dwie rzeczy* (Organon) Agnieszki Leśniewskiej, *Noc jest bezwstydną* (Arsenał) Małgorzaty Prusińskiej i tomik Małgorzaty Stachowiak *O czymś* (Liberum Arbitrium).

W 2007 r. jedyną zmianą w obrębie składu jury była obecność Grażyny Rozwadowskiej-Bar (reprezentantki ZLP). Przewodniczącym był A.K. Waśkiewicz z Gdańska. Do konkursu nadesłano 20 zgłoszeń wydanych w 2006 r. Laureatem został Henryk Wawrzyniec Kordoń, autor powieści historycznej w trzech tomach *Kmieć Sokolic z roli* (Poligrafia Wyższego Seminarium Duchownego, Rzeszów). Nominację otrzymał także Tadeusz Firlej za poezję *Z wierszy zbudowany jest ten świat* (FTF Wydawnictwo Prywatne, Gubin). Jury postanowiło wyróżnić debiut poetycki Agnieszki Moroz *Każdy idzie do nieba* (Arsenał) oraz uhonorować Małgorzatę Mikołajczak za dokonania krytycznoliterackie i za przygotowanie kolejnej antologii poezji lubuskiej pt. *Od słowa do słowa. Antologia poezji lubuskiej* wydanej przez Oficynę Pro Libris.

W XIV edycji Wawrzynu Literackiego jury pod przewodnictwem Andrzeja K. Waśkiewicza (UMWL), w składzie: dr Sławomir Kufel (UM), Jolanta Pytel (ZLP), Eugeniusz Kurzawa (GL) i Maria Wasik (sekretarz WiMBP) uznało, że najlepszymi książkami wydanymi w 2007 r., spośród 32 nadesłanych na konkurs, były: *Po wyjściu z arki* (Organon, Zielona Góra) Janusza Koniusza oraz *Pan Iko: opowieść na wtorek* (Arsenał, Gorzów) Ludwika I. Lipnickiego. Nominacje ponadto otrzymali: Beata Igielska za *Bon voyage i inne opowiadania* (Arsenał), Katarzyna Jarosz-Rabiej za *Dorosnąć do bólu* (Orga-

non), Bronisława Raszkievicz za *Welon na wiśniach* (nakł. aut., Zielona Góra) i Marzena Więcek za *Grę w cyrkiel* (Pro Libris). Dodatkowych wyróżnień nie przyznano.

W 2009 r. w jury zasiadali: członek Zarządu Głównego ZLP Leszek Żuliński z Warszawy (były redaktor „Tu i Teraz”, „Kultury”, „Literatury” i „Wiadomości Kulturalnych”), prof. dr hab. Piotr Michałowski z Uniwersytetu Szczecińskiego oraz Andrzej K. Waśkiewicz z Gdańska, redaktor naczelny „Autografu”. Spośród kompletu książek wydanych w 2008 r. wybrano dwoje laureatów. Nagrodzono Karola Graczyka za tomik poezji *Osiemdziesiąt cztery* (Arsenał) oraz Eugenię Pawłowską (ps. Snobka) za zbiór felietonów *I ja tam byłam* (Kropka). Ponadto przyznano dyplom honorowy krakowskiemu Wydawnictwu Miniatura za starannie wydaną książkę Jerzego Hajdugi *Rozerwanie nieba*.

W 2010 r. nastąpiła zmiana dyrekcji w zielonogórskiej Bibliotece. Funkcję dyrektora ksiąźnicy objął dr Andrzej Buck. Wówczas też zaszły zmiany regulaminowe – zaczęto przyznawać jeden Wawrzyn Literacki dla autora najlepszej książki mieszkającego na Środkowym Nadodrzu, bowiem celem konkursu była właśnie promocja nagrodzonych pisarzy i ich dzieł. Rok ten wiązał się też z istotną zmianą w obrębie jury. Przewodniczącym został Sergiusz Sterna-Wachowiak z Poznania, będący od 2008 r. prezesem Zarządu Głównego Stowarzyszenia Pisarzy Polskich. Pozostałymi członkami były: dr hab. Małgorzata Mikołajczak (Uniwersytet Zielonogórski) i dr hab. Elżbieta Skorupska-Raczyńska (PWSZ w Gorzowie), a sekretarzem – Joanna Wawryk z WiMBP. Główną nagrodę otrzymał Marek Lobo Wojciechowski za tomik *Ektoplazma* (Rivia, Gorzów). Nominacje ponadto otrzymali: Agnieszka Kopaczyńska-Moskaluk za *Kochany* (Arsenał, Gorzów), Krzysztof Koziółek za *Świętą tajemnicę* (Kropka, Ochla-Zielona Góra), Czesław Markiewicz za *Majuskuły* (Miniatura, Kraków), Zygmunt Marek Piechocki za *Sytuacje* (Sonar, Gorzów), Henryk Szyłkin za *Wiersze rozproszone* (b.w., Zielona Góra), Mieczysław Warszawski za *Persona non grata* (Organon, Zielona Góra). Przyznano także nagrody dodatkowe. Dyplom za debiut poetycki otrzymała Dorota Grzesiak za książkę *Dla*

(Liberum Artrium, Tuchów). Za najbardziej atrakcyjną pod względem edytorskim książkę uznano publikację *Stąpanie po szkle* Anny Żłobińskiej wydaną przez WiMBP w Gorzowie Wlkp. Za całokształt twórczości nagrodzono Janusza Werstlera, poetę i publicystę związanego z Żarami, członka Związku Literatów Polskich. W sumie w konkursie oceniono 28 książek 26 autorów.

Przy organizacji następnej edycji zaszły kolejne zmiany. Do współorganizowania imprezy wawrzynowej w charakterze partnera zaproszono Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną im. Z. Herberta w Gorzowie Wielkopolskim. W 2011 r. w obradach komisji uczestniczyli pod przewodnictwem Bohdana Zadury z Wrocławia (redaktora naczelnego miesięcznika „Twórczość”): dr hab. Małgorzata Mikołajczak (UZ), Andrzej K. Waśkiewicz – redaktor dwumiesięcznika „Autograf”; sekretarzem była tak jak wcześniej Joanna Wawryk. Jury oceniło 32 zgłoszone na konkurs książki. Nagrodę otrzymał Konrad Wojtyła za książkę *Może boże* (Instytut Mikołowski) wydaną w 2010 r. Na liście nominacji znaleźli się: Krzysztof Fedorowicz za *Podróż na zachód, podróż na wschód* (Muzeum Regionalne w Świebodzinie), Beata Patrycja Klary za *Szczekanie głodnych psów* (WiMBP w Gorzowie Wlkp.), Krzysztof Koziółek za *Miecz zdrady* (wyd. Krzysztofa Koziółka, Nowa Sól) i Alfred Siatecki za *Drugi klucz do bramy* (Muzeum Ziemi Lubuskiej, Zielona Góra). Dyplom za debiut literacki przyznano Alicji Łukasik za książkę *Przebudzenie* (Rivia, Gorzów). Za walory edytorskie nagrodzono *Listy hipotetyczne* Zygmunta Marka Piechockiego wydane przez gorzowskie Wydawnictwo Sonar. Nagrodą za całokształt twórczości uhonorowano Czesława Sobkowiaka. Istotne, że od 2011 roku zaczęto także przyznawać Lubuską Nagrodę Literacką ZLP.

Kolejny rok przyniósł następne zmiany w składzie jury. Przewodniczącą została Małgorzata Mikołajczak, a członkami: Sergiusz Sterna-Wachowiak i Bohdan Zadura. Sekretarzem była tak jak dotychczas Joanna Wawryk. Biblioteka gorzowska stała się

obok zielonogórskiej księżnicy współorganizatorem wszystkich Wawrzynów, natomiast zielonogórski oddział ZLP – partnerem organizacyjnym. Spośród wydanych w 2011 r. książek zakwalifikowanych do konkursu jury przyznało nominacje: Beacie Patrycji Klary za *Zabawę w chowanego* (Zeszyty Poetyckie, Gniezno), Andriejowi Kotinowi za *Motyle w motelu* (Pro Libris, Zielona Góra), Eugeniuszowi Kurzawie za *Ćwiczenia z rozpacz* (b.w., Wilkanowo), Czesławowi Markiewiczowi za *80. Urodziny Marilyn Monroe* (Tawa, Chełm), Henrykowi Urbankowi za *Iskierki* (Wyd. „Drzewo Laurowe”, Zielona Góra) i Jerzemu Beniaminowi Zimmemu za *Rubinosę* (Okolice Poetów, Poznań). Lubuski Wawrzyn Literacki otrzymała Beata Patrycja Klary. Uehonorowano także dyplomem za debiut literacki Paulinę Korzeniewską, autorkę książki poetyckiej *Usta Vivien Leigh* (Bramasole, Rzeszów). Dostrzeżone zostało wydawnictwo Atelier RED FROG w Deszcznie, otrzymało ono dyplom za walory edytorskie książek poetyckich: Jolanty Pytel *Nad urwiskiem*, Jadwigi Amroziak *Moje mieszkanie*, Barbary Konarskiej *Malowanka jesienna*, Władysława Łazuki *Słowa wśród wydm*, Haliny Bohuty-Stąpel *Igły i widły*. Za całokształt twórczości nagrodzono Andrzeja K. Waśkiewicza. Z powodu choroby nie mógł on osobiście odebrać nagrody, ale przesłał list, w którym pisał:

Ja dorastałem i dorastało, a właściwie przekształcało się, według siebie właściwych mechanizmów, środowisko literackie. Mogłem, będąc wewnątrz, jednocześnie te mechanizmy śledzić i opisywać. Będąc przecież tyleż ich przedmiotem co podmiotem. [...] Do rzeczy i spraw, które dziś traktuje się albo jako zwykłe, albo nawet z pewnym poczuciem wyższości, mam stosunek ciepły i serdeczny, wiem bowiem, jak niełatwo było sprawić, by mogły się zrealizować. Tyle z nich było po prostu pierwszymi¹⁸.

W 2013 r. skład jury był następujący: Sergiusz Sterna-Wachowiak z Poznania – przewodniczący;

18 List Andrzeja K. Waśkiewicza napisany 22.02.2012. Przesłany do WiMBP i odczytany podczas gali wręczenia Lubuskich Wawrzynów.

dr hab. Małgorzata Mikołajczak, prof. UZ; Bohdan Zadura z Wrocławia – członkowie jury; Małgorzata Domagała – sekretarz z ramienia WiMBP w Zielonej Górze. Laureatem (to już trzecia nagroda dla tego autora) został Krzysztof Fedorowicz, autor powieści *Grünberg* (Libron, Kraków). Wśród nominowanych znaleźli się: Dorota Grzesiak za poezję *Kiedy grasz* (Druk-Ar), Jerzy Hajduga za *Powieki wieków* (Nowa Pracownia, Poznań), Agnieszka Moroz za *Aneks do gier* (Sonar, Gorzów Wlkp.), Czesław Sobkowiak za *Powieść ze snu* (Aprint, Zielona Góra). Przyznano także trzy dodatkowe nagrody. Dyplom za debiut literacki – Arturowi Wodarskiemu za książkę *Chrzęszczenie* (Miniatura, Kraków), dyplom za całokształt twórczości – Kazimierzowi Furmanowi, dyplom za walory edytorskie książki wydanej w 2012 r. otrzymał Zygmunt Marek Piechocki, autor pomysłu wizualnego i wydawca książki własnego autorstwa *W pobliżu rozumienia: tryptyk okazjonalny* (Sonar, Gorzów Wlkp.).

Od 2013 r. obok Wawrzynu Literackiego (XX edycja) i Wawrzynu Naukowego (IX edycja) zaczęto też przyznawać Wawrzyn Dziennikarski¹⁹. W skład komisji przyznającej nagrody literackie wchodził: Sergiusz Sterna-Wachowiak (przewodniczący); dr hab. Małgorzata Mikołajczak, prof. UZ; dr Katarzyna Taborska z PWSZ w Gorzowie. Sekretarzem była Małgorzata Domagała z zielonogórskiej WiMBP. Tym razem do konkursu zgłoszono 44 książki. Laureatem został Mirosław Kuleba za monumentalną książkę zawierającą eseje na temat historii zielonogórskiego winiarstwa *Enographia Thalloris* (Fundacja Gloria Monte Verde, Zielona Góra)²⁰. Nominowani byli także: Jerzy Fryckowski za *Chwile siwienia* (Tawa, Chełm), Maria Sidorska-Rydzkowska za *Klucze do rzeki* (Novae Res, Gdynia), Czesław Sobkowiak za *Rzekę powrotną. Zapiski i małe prozy* (Wrocławska Drukarnia Naukowa) i Małgorzata Stachowiak

-Schreyner za tomik *Jestem, która Jesteś* (Organon, Zielona Góra) ilustrowany akwarelami Anety Godyń. Dyplom honorowy za całokształt twórczości otrzymał pośmiertnie Zdzisław Morawski (odebrała żona, Maria Morawska) w związku z ukazaniem się tomu *Rzecz o dorzecznosci. Wiersze 1959-1992* (Sonar/ZLP, Gorzów Wlkp.). Za najładniejszą edytorsko książkę uznano nagrodzoną już publikację *Enographia Thalloris* wydaną przez Fundację Gloria Monte Verde (książka jest bogato ilustrowana, a jej objętość przekracza 1000 stron).

Do XXI edycji Lubuskiego Wawrzynu Literackiego wpłynęło aż 55 zgłoszeń w dziedzinie poezji, prozy i dramatu. Skład jury nie zmienił się. Nagrodę główną (po raz trzeci) otrzymał Czesław Sobkowiak za tomik poetycki *Światło przed nocą* (Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego) ilustrowany akwarelami Adama Bagińskiego, książka ta otrzymała także dyplom za najlepiej wydaną w 2014 r. Nominacje do lauru uzyskali także: Renata Diaków za powieść *Artysta Zmartwychwstały. Żywoć w piętnastu stacjach* (Novae Res, Gdynia), Zygmunt Marek Piechocki za *Czerpanie z pustki. Poezje wybrane* (Biblioteka Publiczna im. Zbigniewa Herberta w Gorzowie Wlkp.), Jolanta Pytel za tomik poetycki *Poza czasem* (Organon, Zielona Góra). Dyplom honorowy za całokształt twórczości przyznano pośmiertnie Annie Tokarskiej w związku z ukazaniem się tomu *Wiersze wybrane* (Pro Libris, Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Cypriana Norwida w Zielonej Górze, Lubuskie Stowarzyszenie Miłośników Działań Kulturalnych „Debiut”). Za najlepszy debiut roku uznano książkę Marka Jurgońskiego *Mniejsza epopeja* (Towarzystwo Miłośników Zielonej Góry „Winnica”).

Rok później dokonano ważnej zmiany regulaminowej. W poprzednich edycjach do konkursu mogły przystąpić osoby wywodzące się z województwa lubuskiego, obecnie zamieszkujące jego

19 Partnerem w organizacji konkursu był Lubuski Oddział Stowarzyszenia Dziennikarzy RP. W skład pierwszego jury wchodziły osoby: Marian Bugajski (przewodniczący), Ryszard Zaradny, Grzegorz Nieć, Małgorzata Grelak (sekretarz). Nagroda była przeznaczona dla dziennikarzy prasy, radia, telewizji i mediów internetowych, twórców najlepszych utworów dziennikarskich odnoszących się do obszaru województwa lubuskiego.

20 Zdarzały się w środowisku głosy, że książka ta nie powinna startować do Wawrzynu Literackiego, gdyż bliżej jej do eseju historycznego. Por. *Lubuskie Wawrzyny 2013*, „Pegaz Lubuski” 2014, nr 1, s. 20.

teren. Od 2015 r. ten punkt regulaminu przewiduje, że uczestnikami konkursu mogą być tylko osoby mieszkające na terenie województwa lubuskiego. W XXII edycji literacko zatriumfował Gorzów Wielkopolski. Jury w składzie: prof. dr hab. Inga Iwasiów ze Szczecina, prof. dr hab. Małgorzata Mikołajczak z UZ i Leszek Żuliński (ZG ZLP) z Warszawy uznało *Obiekty totemiczne* (Zaułek Wydawniczy Pomyłka, Szczecin) autorstwa Beaty Patrycji Klary za najlepszą książkę 2015 r. Wśród nominowanych byli także: Karol Graczyk za tomik poetycki *Przełomy* (Instytut Mikołowski, Mikołów), Mirosława Szott za prozę poetycką *Anna* (Towarzystwo Miłośników Zielonej Góry „Winnica”), Krzysztof Koziołek za kryminał z akcją osadzoną w krajobrazie regionu pt. *Furia rodzi się w Sławie* (Manufaktura Tekstów, Nowa Sól) oraz Renata Paliga za wiersze w tomie *Osluchiwanie* (Fundacja Światło Literatury, Gdańsk). Ponadto przyznano aż cztery dodatkowe dyplomy: laur za debiut literacki otrzymała Dana Newelska, autorka książki pt. *Paracynamon* (Manufaktura Tekstów, Nowa Sól), za walory edytorskie nagrodzono *Ad Libitum* (wyd. własnym sumptem) Zygmunta Marka Piechockiego, a dyplomy honorowe za całokształt twórczości trafiły do Ireneusza Szmidta oraz pośmiertnie do Mieczysława J. Warszawskiego. Po raz pierwszy też impreza wawrzynowa odbyła się poza murami Biblioteki, a za miejsce uroczystej gali wręczenia dorocznych nagród pisarzom, naukowcom i dziennikarzom obrano wyremontowany obiekt Centrum Nauki Keplera-Planetarium Venus.

Lubuski Wawrzyn Literacki jest uznawany za najważniejszą nagrodę literacką regionu. Dzień jej przyznawania to prawdziwe święto literatury lubuskiej, a także okazja do spotkań w gronie nie tylko literatów, ale także – w związku z rozszerzoną formułą konkursu – regionalnych naukowców i dziennikarzy. Nie ulega wątpliwości, że ponad dwudziestoletnia tradycja sprawiła, że wzrosła ranga Wawrzynu, co związane jest nie tylko z wymiarem finansowym, ale także z wartością całego przedsięwzięcia. Waler artystyczny, prestiż i marka społeczna spowodowały, że nagroda stała się cenna w środowisku piszących i przyczyniła się do promocji samych autorów i ich książek.

Lubuski Wawrzyn Naukowy (2005–2015)

Przyznawanie Lubuskiego Wawrzynu Naukowego zostało zainicjowane w 2004 r. przez Edwarda Mincera, byłego redaktora „Gazety Nowej” i wiceprezydenta miasta Zielona Góra, będącego wówczas dziennikarzem Radia Zachód, który zgłosił swój pomysł w trakcie jednej z imprez cyklicznych organizowanych przez Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną im. C. Norwida w Zielonej Górze pn. Czwartek Lubuski. Pomysł szybko podchwyciła Maria Wasik – dyrektor WiMBP i od następnego sezonu ustanowiono nową nagrodę regionalną za publikację o charakterze naukowym lub popularnonaukowym. W zamyśle pomysłodawców i organizatorów Wawrzyn Naukowy miał być nagrodą za najlepszą książkę roku o tematyce regionalnej, a przede wszystkim uhonorowaniem autora pracy dotyczącej dziejów i współczesności regionu, zwłaszcza za jej walory naukowo-edukacyjne i popularyzatorskie.

Pierwsza edycja ogłoszona była w 2005 r. Od samego początku w tym wydarzeniu brał udział Uniwersytet Zielonogórski (przewodniczącym jury został rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego, który sponsorował złoty, a od 2010 r. srebrny liść wawrzynu). Poza książnicą i uczelnią organizatorami byli też: Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego (fundator nagrody pieniężnej, która wynosiła co najmniej średnią krajową płacę), Archiwum Państwowe w Gorzowie Wielkopolskim, Archiwum w Zielonej Górze i Radio Zachód. Każda z tych instytucji posiadała przedstawiciela w jury.

Warunkiem udziału w konkursie było nadesłanie książki, której tematyka dotyczy dziejów lub współczesności regionu. Wawrzyn przyznawany był za walory naukowo-edukacyjne i popularyzatorskie. Członkami jury pierwszej edycji zostali: prof. dr hab. Czesław Osękowski (Uniwersytet Zielonogórski) jako przewodniczący, dr hab. Wojciech Strzyżewski (WiMBP), dr Mieczysław Jerulank (Urząd Marszałkowski), mgr Juliusz Sikorski (AP w Gorzowie), mgr inż. Edward Mincer (Radio Zachód) i dr Tadeusz Dzwonkowski (Archiwum w Zielonej Górze). Do pierwszej edycji konkursu zgłoszono 19 publikacji wydanych w 2005 r. Jury przyznało główną nagrodę Dariuszowi A. Rymarowi za książkę pt. *Gorzów*

Lubuski Wawrzyn Naukowy 2005 (z prawej Dariusz A. Rymar)

Lubuski Wawrzyn Naukowy 2005 (nominacje)

Lubuski Wawrzyn Naukowy 2006 (Tadeusz Dzwonkowski)

Lubuski Wawrzyn Naukowy 2007 (Tomasz Andrzejewski)

Wielkopolski. w latach 1945-1998. Przemiany społeczno-polityczne (wyd. Dokument, Gorzów Wlkp. - Szczecin). Wśród nominowanych znaleźli się: Mirosław Kuleba za *Ampelografię Zielonej Góry* (Pro Libris, Zielona Góra), Waclaw Nycz za *Nietoperek. Stare i nowe dzieje* (Urząd Miejski, Międzyrzecz) oraz Marlena Magda-Nawrocka i Tomasz Struk za książkę *Krosno Odrzańskie przez wieki. Territorio de Crosone* (bw, Krosno Odrzańskie).

W skład jury II edycji Lubuskiego Wawrzynu Naukowego weszli: prof. dr hab. Czesław Osękowski (UZ) – przewodniczący, prof. dr hab. Wojciech Strzyżewski (WiMBP), prof. dr hab. Dariusz Dolański (UMWL), dr Dariusz A. Rymar (AP w Gorzowie) oraz mgr inż. Edward Mincer (Radio Zachód). Zgłoszono mniej książek (13) niż w poprzednim roku. Nagrodę za 2006 r. otrzymał Tadeusz Dzwonkowski za pracę pt. *Zielonogórski Klub Inteligencji Katolickiej w latach 1981-2006* (KIK, Zielona Góra), a nominację uzyskali Krystyna Kamińska i Ireneusz Szmidt za książkę *Byliśmy w Teatrze. 60. lat Teatru im. J. Osterwy* (Arsenał, Gorzów Wlkp.).

Kolejny rok przyniósł zwycięstwo Tomaszowi Andrzejewskiemu za książkę (opublikowana praca doktorska) *Rechenbergowie w życiu społeczno-gospodarczym księstwa głogowskiego w XVI-XVII wieku* (Uniwersytet Zielonogórski). Jury w prawie niezmiennym składzie (doszedł laureat poprzedniego Wawrzynu – dr T. Dzwonkowski, dyrektor Archiwum Państwowego w Zielonej Górze) nominowało do nagrody jeszcze trzech badaczy, którzy wydali swoje prace w 2007 r.: Wojciecha Eckerta za książkę *Fortyfikacje nadodrzańskie w procesie rozwoju nowożytnej sztuki fortyfikacyjnej w XVII-XIX w.* (Uniwersytet Zielonogórski), Jarosława Kuczera za pracę *Szlachta w życiu społeczno-gospodarczym księstwa głogowskiego w epoce habsburskiej 1526-1740* (Uniwersytet Zielonogórski) oraz Edwarda Rymara za *Klucz do ziem polskich, czyli dzieje Ziemi Lubuskiej aż po jej utratę przez Piastów i ugruntowanie władzy margrabiów brandenburskich* (WiMBP, Gorzów Wlkp.). W sumie jurorzy ocenili 16 nadesłanych publikacji książkowych.

W 2009 r. do konkursu zgłoszono 14 pozycji. W obradach jury uczestniczyli: prof. dr hab. Czesław

Osekowski (Uniwersytet Zielonogórski), prof. dr hab. Dariusz Dolański (Urząd Marszałkowski), dr Tadeusz Dzwonkowski (Archiwum Państwowe w Zielonej Górze), mgr Juliusz Sikorski (Archiwum Państwowe w Gorzowie Wlkp.), mgr inż. Edward Mincer (Radio Zachód) oraz dr Przemysław Bartkowiak z WiMBP jako sekretarz. Funkcja sekretarza polegała głównie na koordynowaniu działań członków jury, oraz – w przypadku sekretarza Wawrzynu Naukowego – brał on udział w głosowaniu jury. Lubuski Wawrzyn Naukowy 2008 otrzymał Radosław Skrycki za pracę *Dzieje kartografii w Nowej Marchii do końca XVIII wieku* (wyd. DiG, Warszawa). Wśród nominowanych znaleźli się: Zbigniew Czarnuch za książkę *Ujzmiennie rzeki. Człowiek i woda w rejonie ujścia Warty* (Arsenał, Gorzów Wlkp.) oraz Leon Okowiński za książkę *Sulechów 1945-2005. Przemiany gospodarczo-społeczne* (bw., Sulechów).

W V edycji konkursu na najlepszą książkę naukową za 2009 r. o tematyce regionalnej uznano pracę Wojciecha Strzyżewskiego pt. *Herby i tytuły. Pieczęć szlachecka w księstwie głogowskim (XVI-XVIII wiek)* (wyd. DiG, Warszawa). W tym roku zmianie uległ skład jury. Przewodniczącym pozostał tak jak dotychczas prof. dr hab. Czesław Osekowski z UZ. Pozostałymi członkami byli: prof. dr hab. Elżbieta Skorupska-Raczyńska – rektor Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Gorzowie Wlkp. (uczelnia od tego czasu stała się partnerem organizacyjnym LWN), mgr inż. Edward Mincer, mgr Konrad Stanglewicz – obaj z Radia Zachód oraz dr Przemysław Bartkowiak – sekretarz jury z ramienia WiMBP. Wyróżniono nominacjami trzy osoby: Lucynę Giesen za *Architekturę secesyjną w Gorzowie* (WiMBP, Gorzów Wlkp.), Dariusza A. Rymara za *Radio „Solidarność” w Gorzowie Wielkopolskim w latach 1982-1989* (IPN, Szczecin) oraz Ryszarda Zaradnego za książkę *Władza i społeczeństwo Zielonej Góry w latach 1945-1975* (Uniwersytet Zielonogórski).

Jury Lubuskiego Wawrzynu Naukowego 2010 obradowało po raz pierwszy pod przewodnictwem prof. dr. hab. Wojciecha Strzyżewskiego (UZ). W jego składzie nie było już przedstawiciela Radia Zachód. Współorganizatorem LWN została biblioteka gorzowska, a partnerami szkoły wyższe w Gorzowie

Lubuski Wawrzyn Naukowy 2008 (w środku Radosław Skrycki)

Lubuski Wawrzyn Naukowy 2009 (Wojciech Strzyżewski)

Lubuski Wawrzyn Naukowy 2010 (Dariusz A. Rymar)

Lubuski Wawrzyn Naukowy 2011 (Daniel Koteluk)

Lubuski Wawrzyn Naukowy 2012 (Przemysław Bartkowiak)

Lubuski Wawrzyn Naukowy 2013 (Anna Zielińska)

Lubuski Wawrzyn Naukowy 2014 (Małgorzata Konopnicka)

Lubuski Wawrzyn Naukowy 2015 (Edward Rymar)

(PWSZ i ZW KF AWF od 2011 r.) i Sulechowie (PWSZ). Po raz pierwszy do jury zaproszono też przedstawiciela nauk ścisłych: prof. dr. hab. Mariana Miłka – rektora PWSZ w Sulechowie. Pozostałymi członkami byli: prof. dr. hab. Elżbieta Skorupska-Raczyńska, dr Przemysław Słowiński (oboje z PWSZ w Gorzowie), dr Przemysław Bartkowiak z WiMBP (sekretarz). Laureatem został po raz drugi Dariusz A. Rymar za książkę *Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Solidarność w Regionie Gorzów Wielkopolski w latach 1980-1982* (Region NSZZ „Solidarność”, Gorzów Wlkp.), a nominacje otrzymali: Andrzej Toczewski za *Bitwę o Odrę w 1945 roku* (Muzeum Ziemi Lubuskiej, Zielona Góra) oraz Marceli Tureczek za *Zabytkowe dzwony na Ziemi Lubuskiej* (Arcanum, Zielona Góra). Ponadto po raz pierwszy wyróżniono dyplomem za najlepszą pracę popularnonaukową (odtąd będzie to już zwyczajem) Tomasza Czyżniewskiego, autora książki *Zielona Góra przełomu wieków XIX/XX* (Wyd. „Księży Młyn”, Łódź), z dodatkami: reprintem planu Zielonej Góry z połowy lat 20. XX wieku oraz płytą DVD z filmowymi wędrowkami po przedwojennej Zielonej Górze. Nagroda finansowa dla laureata Wawrzynu wynosiła wówczas 3500 zł. W roku następnym jej wartość wynosiła już 4000 zł, a w latach późniejszych 5000 zł.

W kolejnym roku w obradach gremium nie uczestniczył już dr Przemysław Słowiński. Jego miejsce zajął dr hab. Tomasz Jurek prof. AWF (rektor Zamiejscowego Wydziału Kultury Fizycznej poznańskiej AWF w Gorzowie Wlkp. – która to placówka także stała się partnerem LWN). Laur przyznano Danielowi Kotelukowi za książkę *W nowych realiach. Wieś zielonogórska w latach 1945-1956* (Eternum, Zielona Góra). Nominacje otrzymali: Robert Skobelski i Ireneusz Wojewódzki za pracę *Z prądem i pod prąd. Historia zielonogórskiej Elektrociepłowni* (Uniwersytet Zielonogórski i Elektrociepłownia SA „Zielona Góra”), Anitta Maksymowicz za dysertację *Emigracja z pogranicza Brandenburgii, Śląska i Wielkopolski do Australii Południowej w latach 1838-1914* (Uniwersytet Zielonogórski) oraz Dariusz Dolański za publikację *Zielonogórska droga do uniwersytetu: 10-lecie Uniwersytetu Zielonogórskiego, 46-lecie zielonogórskiego środowiska akademickiego* (Uni-

wersytet Zielonogórski). Wiesław D. Łabęcki i Stefan Pilaczyński – autorzy pracy *Alfabet gubińskich ulic. Alphabet der Gubiner Straßen* (Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Gubińskiej, Gubin) zostali uhonorowani dyplomem za najlepszą książkę popularnonaukową wydaną w 2011 r.

W VIII edycji konkursu główna nagroda za książkę naukową wydaną w 2012 r. przypadła Przemysławowi Bartkowiakowi za monografię *Dzieje harcerstwa na Ziemi Lubuskiej w latach 1945-1989* (WiMBP im. C. Norwida, Zielona Góra). Jego miejsce jako sekretarza jury zajął dr Paweł Liefhebber z zielonogórskiej WiMBP i taki skład jury pozostał niezmienny aż do 2016 r. Przewodniczącym kapituły był prof. dr hab. Wojciech Strzyżewski z Uniwersytetu Zielonogórskiego. Wśród nominowanych byli: Dariusz A. Rymar (nominacja po raz czwarty) za książkę „Odblokować zakład!”. *Strajk w Zakładach Mechanicznych „Gorzów” w Gorzowie Wielkopolskim w dniach 15-16 grudnia 1981 roku – geneza, przebieg i następstwa* (Region NSZZ „Solidarność”, Gorzów), Dorota Bazuń, Izabela Kaźmierczak-Kałużna i Magdalena Pokrzyńska za *Matki Sybiraczki – losy i pamięć. Polskie kobiety zesłane w głąb ZSRR* (Uniwersytet Zielonogórski). Za najlepsze książki popularnonaukowe uznano: *Nad Wartą i wśród lasów. O dawnych i współczesnych mieszkańcach witnickich wsi* (MDK, Witnica) Zbigniewa Czarnucha oraz *Żarska porcelana 1888-1945 Sorauer Porzellan* (Drukarnia K. Raczkowski, Żary) autorstwa Ireny Gatys i Romana Gatys.

Lubuski Wawrzyn Naukowy 2013 został przyznany Annie Zielińskiej (pierwszy raz uhonorowano nim badaczkę) za książkę *Mowa pogranicza: studium o językach i tożsamościach w regionie lubuskim* (Sławistyczny Ośrodek Wydawniczy, Warszawa). Nominowani byli także: Miron Urbaniak za *Kolej Skwierzyna – Stare Bielice: kolejowy modernizm w Polsce* (Wyd. „Księży Młyn”, Łódź) oraz Radosław Skrycki za *Prace kartograficzne w dolinach Odry, Warty i Noteci w okresie fryderycjańskim* (Uniwersytet Szczeciński). Dyplomami za najlepsze książki popularnonaukowe wyróżniono Zbigniewa Czarnucha za pracę *Posmakuj Witnicy: opowieści o sztuce warzenia piwa w ogóle, a piw lubuskich*

w szczególności (Wyd. Browar, Witnica) oraz Tadeusza Marcinkowskiego za *Skarby pamięci* (RCAK, Zielona Góra). Obradom kapituły ponownie przewodniczył prof. W. Strzyżewski z UZ.

Jubileuszowy, X Lubuski Wawrzyn Naukowy otrzymała Małgorzata Konopnicka za publikację *Oficer – urzędnik – dworzanin. Kariery szlachty śląskiej w państwie pruskim (1740-1806)* (Uniwersytet Zielonogórski). Jej książce przypadł też dyplom za walory edytorskie (przyznany po raz pierwszy). Wśród nominowanych byli: Marcelec Tureczek, autor książki *Ziemia Lubuska. Społeczny wymiar dialogu o przeszłości i tożsamości* (PTH, Międzyrzecz-Wschowa-Zielona Góra) oraz ks. Dariusz Śmierchalski-Wachocz, autor dysertacji *Duchowieństwo rzymskokatolickie na Pomorzu Zachodnim, Środkowym i Ziemi Lubuskiej w świetle dokumentów państwowych lat 1945-1989* (Uniwersytet Zielonogórski). Najlepszymi książkami popularnonaukowymi za 2014 r. okazały się dwie pozycje: *100 lat Parku Róż. Park miejski od Cesarza Wilhelma do dziś* (SPK, „Kamienica”, Gorzów Wlkp.) Roberta Piotrowskiego, a także *Siedlisko przez wieki. Z dziejów Zamku Karolat* (Wyd. Rekl. „Martinus”, Siedlisko) Tomasz Andrzejewskiego. Przewodniczącym jury LWN był kolejny raz prof. dr hab. Wojciech Strzyżewski (UZ), członkami: prof. dr hab. Elżbieta Skorupska-Raczyńska (PWSZ w Gorzowie Wlkp.), prof. dr hab., inż. Marian Marian Miłek (PWSZ w Sulechowie), dr hab. Tomasz Jurek, prof. AWF (ZWKF w Gorzowie Wlkp.) i sekretarzem dr Paweł Liefhebber (WiMBP w Zielonej Górze)

W 2016 r. jury, któremu przewodniczył prof. dr hab. W. Strzyżewski (UZ), przyznało Lubuski Wawrzyn Naukowy Edwardowi Rymarowi za publikację *Historia polityczna i społeczna Nowej Marchii w Środkowieczu (do roku 1535)* (WiMBP im. Z. Herberta, Gorzów Wlkp.). Nominacjami wyróżniono Marcelega Tureczka za książkę *Campanae, quae in confinio sonant. Studium z dziejów ludwisarstwa na pograniczu śląsko-brandenbursko-pomorskim w XIII-XVIII wieku* (Uniwersytet Zielonogórski) – praca nagrodzona dyplomem za walory edytorskie oraz Jolantę Skierską za książkę (opublikowany doktorat) *Ludność Zielonej Góry w latach 1652-1766 w świetle ksiąg metrykal-*

nych (Uniwersytet Zielonogórski). Dyplom za pracę popularnonaukową otrzymał ks. Dariusz Gronowski, autor publikacji *Biskup Wilhelm Pluta. Biografia* (Instytut Bpa W. Pluty, Gorzów Wlkp.), a nagrodę ufundował rektor PWSZ w Sulechowie. Nagroda finansowa dla laureata Wawrzynu wynosiła wówczas 3500 zł. W roku następnym jej wartość wynosiła już 4000 zł, a w latach późniejszych 5000 zł.

Lubuski Wawrzyn Naukowy jest przyznawany od 11 lat. Przez ten czas wyróżniono w konkursie ponad 40 najlepszych książek naukowych i popularnonaukowych o tematyce regionalnej, co pokazuje, jak ważne i różnorodne stały się badania o tematyce regionalnej (zwycięstwa przypadały przede wszystkim publikacjom historycznym, dotychczas bowiem nie nagrodzono książki spoza dziedziny humanistyki). Nagroda ta przyznawana przez jurorów reprezentujących cztery najważniejsze szkoły wyższe w województwie lubuskim (Uniwersytet Zielonogórski, Akademia Gorzowska im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wlkp., PWSZ w Sulechowie i gorzowski Wydział Zamiejscowy AWF im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu) stała się wyróżnieniem bardzo cenionym w świecie ludzi nauki, o czym świadczyć może zwiększająca się co roku grupa naukowców biorących udział w konkursie. Jest w niej liczne grono młodych naukowców, przeważnie doktorantów, ale też osób ze stopniami naukowymi – doktorzy, doktorzy habilitowani, profesorowie uczelniani i belwederscy, jak też pracownicy naukowo-dydaktyczni uczelni, wykładowcy, nauczyciele, pedagodzy i teoretycy z instytucji naukowych, ośrodków badawczych i placówek szkoleniowych, istniejących w województwie lubuskim.

Lubuski Wawrzyn Dziennikarski (2013–2015)

Wawrzyn Dziennikarski jest najmłodszą nagrodą w lubuskim środowisku ludzi pióra. I mimo że żurnaliści od lat otrzymywali i nadal otrzymują nagrody

za swoją pracę²¹, to przewodniczący Stowarzyszenia Dziennikarzy RP Tadeusz Krupa wyszedł z propozycją organizacji i przyznawania Wawrzynu także redaktorom, parającym się sztuką dziennikarską, co konsekwentnie wdrożył dyrektor WiMBP Andrzej Buck. W zamyśle organizatorów Lubuski Wawrzyn Dziennikarski miał być nagrodą za najlepszy utwór dziennikarski – reportaż, publicystykę, esej, felieton, artykuł polemiczny, dyskusyjny bądź z zakresu innego gatunku dziennikarskiego. Celem konkursu była i jest promocja lokalnych dziennikarzy prasy, radia, telewizji i mediów internetowych z naszego regionu, twórców najlepszych utworów odnoszących się do obszaru województwa lubuskiego. Nagroda Wawrzynu ma uhonorować przede wszystkim tych dziennikarzy, którzy najlepiej promują region. Warunkiem zgłoszenia prac do Lubuskiego Wawrzynu Dziennikarskiego jest dostarczenie czterech różnych publikacji dotyczących województwa lubuskiego, opublikowanych lub wyemitowanych w danym roku kalendarzowym. Partnerem organizacyjnym LWD był od początku oddział lubuski Stowarzyszenia Dziennikarzy Rzeczypospolitej Polskiej z siedzibą w Zielonej Górze, które ufundowało nagrodę główną w pierwszej edycji, a od następnej sponsorem nagród był Arkadiusz Olszowy, wywodzący się z Zielonej Góry, były działacz opozycyjny i dziennikarz Radia Wolna Europa, a obecnie biznesmen prowadzący w Warszawie biuro podróży (nagroda dla triumfatora konkursu w gronie dziennikarskim wynosiła 5000 zł).

W pierwszej edycji konkursu jury pod przewodnictwem prof. dr. hab. Mariana Bugajskiego z Uniwersytetu Zielonogórskiego wespół z dr. hab. Ryszardem Zaradnym, prof. UZ i dr. Grzegorzem Nieciem z Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz sekretarzem jury Małgorzatą Grelak z WiMBP, przyznało Wawrzyn Cezaremu Galkowi, redaktorowi Radia Zachód za audycje i reportaże *Opowieść prowincji*.

21 Do 2012 r. lubuski Okręg Stowarzyszenia Dziennikarzy RP przyznawał coroczną nagrodę „Dziennikarz Roku” w kilku kategoriach, np. społecznej, gospodarczej, kulturalnej czy dla fotoreportera i wyróżniającego się młodego dziennikarza. Ponadto od 2010 r. SDRP razem z Lubuskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia organizuje konkurs dla lubuskich dziennikarzy podejmujących temat ochrony zdrowia. Od 2016 r. wprowadzono także pierwszą edycję konkursu „Samorząd lubuski w mediach”, którą przeprowadzili wspólnie SDRP i samorząd województwa lubuskiego.

jonalna, *Wiersz dla Emilki, Historia dwóch Marii i Przodem do przodu*. Nominacje otrzymało zaś jeszcze trzech innych dziennikarzy: redaktor telewizyjny i realizator filmowy Jacek Katarzyński z Regionalnej Telewizji Lubuskiej za audycje telewizyjne, Leszek Kalinowski – publicysta „Gazety Lubuskiej” za artykuły prasowe i Wojciech Kuska z lubuskiego oddziału TVP za filmy dokumentalne. Dyplom dla wyróżniającego się młodego dziennikarza przypadł Agacie Żralce z lubuskiej mutacji „Gazety Wyborczej”. Na edycję wpłynęło ponad 20 zgłoszeń, także od dziennikarzy spoza regionu lubuskiego.

Do drugiej edycji konkursu napłynęło 16 zgłoszeń. Jury w składzie prof. dr hab. Marian Bugajski (przewodniczący), dr hab. Jolanta Chwastyk-Kowalczyk, profesor Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach i redaktor naczelny tygodnika „Przegląd” Jerzy Domański oraz sekretarz jury dr Robert Rudiak z WiMBP postanowiło przyznać główną nagrodę redaktorowi Radia Zachód Donatowi Linkowskiemu za audycje radiowe wyemitowane w 2014 r., a poświęcone regionalnej muzyce ludowej: *Ziemia i Pieśń I, Ziemia i Pieśń II, Na swojską nutę i Donata swojskie klimaty*. Ponadto nominacje do Wawrzynu otrzymali: Leszek Kalinowski z „Gazety Lubuskiej” za artykuły publicystyczne i reportaże, Maja Saławacka z „Gazety Wyborczej” za reportaże prasowe, Artur Wiśniewski z TVP Gorzów za reportaże telewizyjne i Marzena Wróbel-Szała z Radia Zachód za reportaże radiowe. Jury postanowiło przyznać także dyplomy – za całokształt twórczości otrzymał D. Linkowski, a dla wyróżniającego się młodego dziennikarza przypadł M. Saławackiej.

Trzecia edycja Wawrzynu dla regionalnych żurnalistów rozstrzygnięta została w lutym 2016 r. w Planetarium Venus, a udział w niej wzięło 14 redaktorów, którzy nadesłali łącznie 56 propozycji. Kapituła w składzie dr hab. Jolanta Chwastyk-Kowalczyk, profesor UJK (przewodnicząca), prof. dr hab. Bogusław Nierenberg z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, dr Grzegorz Nieć z Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie i sekretarz dr Robert Rudiak przyznało Wawrzyn za 2015 r. Michałowi Szczęchowi, dziennikarzowi „Tygodnika Regionalnego” i „Gazety Wyborczej” za

Lubuski Wawrzyn Dziennikarski 2013 (z prawej Cezary Galek)

Lubuski Wawrzyn Dziennikarski 2014 (z prawej Donat Linkowski)

Lubuski Wawrzyn Dziennikarski 2015 (Paweł Szczęch)

cztery artykuły prasowe: *Blood and Honour (Mury Polskie), Ćwierć miliona ruskich, Niemiecki las żywnas. Grzyby to pieniądz i Wszyscy jesteśmy winni*. Nominowanymi do nagrody byli także: Dariusz Chajewski z „Gazety Lubuskiej” i Karolina Kamińska z Radia Zachód. Jurorzy przyznali także dyplom za całokształt twórczości D. Chajewskiemu, a dyplom dla wyróżniającego się młodego dziennikarza do 35 lat K. Kamińskiej.

W ciągu trzech edycji najmłodszego z Lubuskich Wawrzynów nagrody otrzymało trzech dziennikarzy – dwóch radiowych i jeden prasowy, nominowanych zaś było ośmioro redaktorów. Wręczono również dwa dyplomy za całokształt pracy i trzy dyplomy dla młodych dziennikarzy. Nagroda, jaką stanowi Lubuski Wawrzyn Dziennikarski, z roku na roku zdobywa w świątku dziennikarzy coraz większy

prestż, o czym świadczy atrakcyjna formuła konkursu, otwarta dla redaktorów różnorodnych mediów, a także rosnący poziom nadsyłanych na konkurs prac dziennikarskich.

Ponadto organizację Lubuskich Wawrzynów znacząco wsparły finansowo: Wojewoda Lubuski, Zarząd Województwa Lubuskiego oraz Miasto Zielona Góra i Gorzów Wielkopolski.

